

סמינר מסלול: למידה והוראה

קוד הקורס: 0-129-2-0681 : מיקום וזמן: יום ג' 16:15-17:45
שם המרצה: ד"ר גדעון (גידי) דישון : משרד: 168 : דוא"ל: gdishon@bgu.ac.il

תיאור הקורס ומטרותיו

מטרת הקורס לתמוך במשתתפות בהתפתחותן כתלמידות לתארים מתקדמים, כולל:

- פיתוח אוריינות אקדמית (קריאה ביקורתית של מחקרים, תגובה ביקורתית בונה והצגה אקדמית)
- חשיפה למגוון פרדיגמות מחקר בתחום הלמידה וההוראה
- הכרות עם ה"עולם האקדמי" (שלבי הקריירה האקדמית, כתבי עת, כנסים, וכו')
- ליווי תהליך הבחינה של האפשרויות להשתלבות במחקר (תיזה)
- חיזוק הקהילה האינטלקטואלית: היכרות וקשרי גומלין בין התלמידות/ים ובינן לבין החוקרים/ות בתכנית, תמיכה הדדית ולמידה שלהן אחת מהשנייה.

הקורס יתנהל כסדנה ויתבסס על התנסויות משותפות בקריאה, הצגה, ביקורת, מפגשים עם חוקרים/ות ודיון:

- קריאה משותפת של טקסטים אקדמיים, ניתוח ודיון בסוגיות שעולות מהם.
- תרגילי פרזנטציה וקבלת משוב.
- דיון ביקורתי על מחקרים שמייצגים גישות שונות למחקר על הוראה ולמידה.
- פגישה עם חוקרות/ים מהמחלקה ועם דוקטורנטים/ות ובת-דוקטורנטים/ות להכרות ודיון בשלבי הקריירה האקדמית.
- סוגיות אחרות שיעלו המשתתפות/ים בקורס.

מבנה הקורס, פעילויות ומטלות

הקורס בנוי משני מרכיבים עיקריים: (1) קריאה והצגה של מאמרים ע"י המשתתפות בקורס, קבלת משוב ודיון; (2) פגישה עם אורחות/ים חוקרים/ות מהמחלקה לחינוך ודיון על תחומי המחקר שלהם/ן והחיים האקדמיים.

המבנה של הקורס מחייב נוכחות והשתתפות פעילה. כמובן שתהיה התחשבות במצבים מיוחדים שנובעים מהמלחמה. לגבי כל בעיה, חשוב להיות בקשר איתי כדי שנמצא פתרון יחד.

1. מפגשים עם חוקרות/ים (5% עבור כל תגובה, סך הכל 15%, צריך להגיש שלוש מתוך ארבע תגובות)

במהלך הקורס נערוך מפגשים עם כ-5 חברי/ות סגל מהמסלול לחינוך, למידה והתחדשות והמסלול לפדגוגיה. לקראת כל מפגש כזה כולן מתבקשות לקרוא את המאמר שהאורחת/ת ביקשה/ה (נמצא במודל, ורשום גם בטבלה למטה), ולכתוב במודל:

- א. תגובה למאמר: משהו שהתחדש לי, שהפתיע אותי, משהו שלא הסכמתי, משהו שחסר לדעתי וכו'. לא סיכום של המאמר אלא התייחסות ביקורתית אליו. התגובה לא צריכה להיות ארוכה (בערך פסקה אחת) והאורחות/ות והמשתתפות האחרות בקורס יקראו את התגובות שלכן.
- ב. דבר אחד (לפחות) שלא הבנתי במאמר: האורחות והמשתתפות יתייחסו גם לזה. בכל מאמר יש דברים לא ברורים. חשוב לזהות אותם ולא להתבייש לשאול. הרבה פעמים אי הבנות נובעות מכתובה לא ברורה ולא דווקא מחוסר ידע של הקורא. דיון באי הבנות כאלה יעזור לנו ללמוד לקרוא מאמרים וגם לכתוב בעצמנו.

במהלך המפגש האורחת/ת יתספר על הקריירה שלה/ה, על המחקר שלה/ה, יתתייחס לתגובות שכתבתן במודל ולדברים שלא היו ברורים, וכן יתספר על "מאחורי הקלעים" של המאמר (מה הביא אותה לחקור את הנושא, מה היה קשה, מה המסלול לפרסום של מאמר כזה ועוד). חלק מהשיעור יוקדש לדיון ומשוב בין המשתתפות על התגובות שהן כתבו במטרה לשפר את היכולת לכתוב תגובות אקדמיות ביקורתיות.

2. קריאה והצגה של מאמרים (15% מציון סופי, עבודה בזוגות)

בשיעור הראשון (או לכל המאוחר השני) כל זוג משתתפות ישתבץ באחד ממועדי ההצגה ויבחר יחד מאמר אחד (בעברית) שעוסק בהוראה ולמידה, מבין האפשרויות שאני מציע (ראו רשימת מאמרים במודל). כל זוג יבחר מאמר אחר – ולכן חשוב השיבוץ מראש [אם מישחו מעוניין להציע מאמר אחר, זה אפשרי בהתייעצות איתי].

הזוג שבחר את המאמר יכין פרזנטציה (בליווי מצגת) של 15 דקות הכוללת:

- מטרת המחקר/המאמר
- רציונל המחקר/המאמר – מה הבעיה, למה זה חשוב, מה המחקר מחדש, עם מי/מה הוא מתווכח
- מסגרת תיאורטית
- מהלך המחקר ושיטות
- ממצאים עיקריים ומסקנות
- הביקורת שלכם/ן על המאמר.

ההצגה לא תארך יותר מ-15 דקות (התאמנו על הזמנים מראש!). שתי המציגות צריכות לקחת חלק בהצגה במידה שווה. לאחר ההצגה נקיים משוב ודיון על ההצגה, כאשר בכל מפגש נתמקד בהיבט אחר (למשל: איך מתמודדים עם ההתרגשות, מהו "רציונל מחקר" ומהי "מסגרת תיאורטית", איך מכינים הצגה אפקטיבית, מה אפשר לכתוב ב"ביקורת" וכו). לאחר הדיון, נתחלק לקבוצות ונציע דרכים לשיפור ההצגה בהתאם.

בנוסף, נקיים פאנל עם תלמידות מחקר בשלבים שונים של הקריירה האקדמית: לאחר תואר שני מחקרי, דוקטורנטית ובת-דוקטורנטית, ונדון בהזדמנויות ובאתגרים של בחירה במסלול אקדמי מתמשך.

מטלה סופית – הצגה ביקורתית של מאמר (60% מציון סופי)

מטלת הסיום בקורס תהיה הצגה ביקורתית של מאמר. כל סטודנט יתבחר מאמר בנושא חינוכי (באישור המרצה) ותצטרך להגיש ניתוח ביקורתי על המאמר ברוח מה שעבדנו עליו לאורך הסמסטר:

- מטרת המחקר/המאמר
- רציונל המחקר/המאמר – מה הבעיה, למה זה חשוב, מה המחקר מחדש, עם מי/מה הוא מתווכח
- מסגרת תיאורטית
- מהלך המחקר ושיטות
- ממצאים עיקריים ומסקנות
- הביקורת שלכם/ן על המאמר.
- תיאור של לפחות מאמר אחד אחר שמתווכח/מפתח את המאמר שבחרתם והסבר הקשר בין הטענות בשני המאמרים.
- הצעות למחקרי המשך רלוונטיים.

היקף העבודה: 3-4 עמודים. ההגשה תיעשה דרך מודל, במסמך WORD שכולל את שם המגישה ושם המטלה בשם של הקובץ, גודל פונט 12, רווח של שורה וחצי, פונט David, שוליים סטנדרטיים. הפניות ניתן לסדר לפי כל פורמט (לדוגמא, APA), כל עוד השימוש אחיד לאורך העבודה.

הרכב הציון

- 10% – השתתפות בדיונים בכיתה, כולל משוב לפרזנטציות של משתתפות אחרות והצעת דרכים לשיפורן
- 15% – קריאת מאמרים לקראת השיעור וכתביבת תגובות מעמיקות ובזמן (ניתן לוותר על תגובה אחת במהלך הסמסטר).
- 15% – הכנת והצגת מאמר בכתה
- 60% – מטלה סופית

טבלת קריאה ומטלות

	מפגש פתיחה והיכרות	2.1.24	1
גולדברג, ז. ודישון, ג. (2024). סוף מחשבה במעשה תחילה? דקדוק, לגייטמציה, ואידיאולוגיה מעיניהם של מורים בבתי ספר ייחודיים בתקופת הקורונה. <i>עיניים בחינוך</i> .	התחלת עבודה על פרזנטציות – הדגמה דרך הצגה על מחקר שלי	9.1.24	2
לפי בחירת המציגות/ים	פרזנטציה א	16.1.24	3
Shaby, N., & Vedder-Weiss, D. (2020). Science identity trajectories throughout school visits to a science museum. <i>Journal of Research in Science Teaching</i> , 57(5), 733-764.	הרצאת אורחת: דנה ודר וייס	23.1.24	4
	נכון לעכשיו אין שיעור, בחירות מקומיות	30.1.24	5
. לפי בחירת המציגות/ים	פרזנטציה ג	6.2.24	6
Asher, I., Nasser, S., Ganaim, L., and Tabak, I (2021), Two Graphs Don't make A Whole: The Synthesis of Disparate graphs in Inquiry-based Science Learning, ESERA conference proceedings	הרצאת אורחת: איריס טבק	13.2.24	7
לפי בחירת המציגות/ים	פרזנטציה ד	20.2.24	8
טרכטנברג מסלטון, ר., ויונטה, ע., ודר-וייס, ד. וקופרשטיין, ח. (2023) פרקטיקות הנחיה התומכות בשיח פדגוגי פורה בין פרחי הוראה. <i>דפים</i>	הרצאת אורחת: רותם טרכטנברג-מסלטון	27.2.24	9
	פאנל תלמידי מחקר: תזה, המסלול האקדמי ועוד	5.3.24	10
	סיום משוב ורפלקציה	12.3.24	11

רשימת מאמרים ושיבוצים לפרזנטציות :

https://docs.google.com/document/d/1s17VIw0xH-Skp417W8A_9rj5oQhw-qtw/edit

רשימת קריאה נוספת

- Coburn, C.E., & Penuel, W.R. (2016). Research–practice partnerships in education: Outcomes, dynamics, and open questions. *Educational Researcher*, 45(1), 48-54.
- Elbow, P. (1995). Being a writer vs. being an academic: A Conflict in goals. *College Composition and Communication*, 46(1), 72-83
- Graff, G. (2003). *Clueless in academe*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Graff, Gerald, & Birkenstein, Cathy. (2006). *"They say/I say" : the moves that matter in academic writing* (1st ed. ed.). New York ; London: W.W.Norton.
- Cone, J. D., & Foster, S. L. (1993). *Dissertations and theses from start to finish: Psychology and related fields*. American Psychological Association.
- Design-Based Research Collective. (2003). Design-based research: An emerging paradigm for educational inquiry. *Educational Researcher*, 32(1), 5-8.
- Jaremka, L. M., Ackerman, J. M., Gawronski, B., Rule, N. O., Sweeny, K., Tropp, L. R., ... & Vick, S. B. (2020). Common Academic Experiences No One Talks About: Repeated Rejection, Impostor Syndrome, and Burnout. *Perspectives on Psychological Science*, 15(3), 519-543.
- Lagemann, E. C. (2002). *An elusive science: The troubling history of education research*. University of Chicago Press.
- Nolen, A. L., & Putten, J. V. (2007). Action research in education: Addressing gaps in ethical principles and practices. *Educational Researcher*, 36(7), 401-407.
- Suter, W. N. (2011). *Introduction to educational research: A critical thinking approach*. SAGE publications.

Harvard College Writing Center: <http://writingcenter.fas.harvard.edu/pages/resources>

The craft of academic writing, Larry McEnerney

<https://www.youtube.com/watch?v=vtIzMaLkCaM>